

MENTÁLHIGIÉNÉS KÖZÖSSÉG- ÉS KAPCSOLATÉPÍTŐ MA ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR

I. Mentálhigiénés ismeretek

1. A mentálhigiéné alapjai.

A mentálhigiéné kialakulása, szemléletmódja, helye a segítő szakmák között. A mentálhigiénés segítség lehetséges céljai és terepe, a mentálhigiénés szakember kompetenciahatárai. A közösségi mentálhigiéné jelentősége és sajátosságai.

Irodalom:

Buda Béla (1997 / 2018): Mentálhigiéné tanulmánygyűjtemény (e-könyv). Animula Kiadó, Budapest. A teljes kötet hasznos olvasmány, de különösen ajánlottak az alábbi fejezetek:

(I. A lelki egészség és fejlesztése, V. A közösség szerepe, VI. Munkahely és lelki egészség, VII. Munkahely, vezetés, mentálhigiéné, IX. Iskola – megelőzés – lelki egészségvédelem, XI. Az önismeret fejlesztése, XII. Öregség és lelki egészség).

Gerevich József (1989) (szerk.) Közösségi mentálhigiéné. Gondolat Kiadó, Budapest, 5-62.o.

2. A lelki-mentális egészség alapjai.

Stressz, stresszorok, megküzdés, a pszichoszomatika alapjai, egészségpszichológiai vonatkozások: egészségmagatartás és betegségmagatartás, kóros betegségmagatartás, a segítő hivatások pszichológiája, főbb pszichopatológiai kórképek.

Irodalom:

Atkinson & Hilgard (2005): Pszichológia. Osiris kiadó, Budapest. 14. fejezet („Stressz és egészség”) és 15. fejezet („Pszichés rendellenességek”)

Kulcsár Zsuzsanna (2002): Egészségpszichológia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. ISBN 9634635415

3. A krízisek pszichológiája.

A krízisfogalom kialakulása és értelmezései. A krízishelyzetek jellemzői, típusai és szakaszai. Normatív és véletlenszerű krízisek jellemzése. A krízisintervenció lehetőségei.

Irodalom:

Hajduska Marianna (2008): Krízislélektan. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. ISBN 9789634639824

4. Személyészlelés, társas megismerés.

Személyészlelés és pontossága, hangulat hatása a személyészlelésre, holdudvarhatások. Sztereotipizálás, burkolt személyiségelméletek. Benyomás kialakítása. Attribúciós elméletek, attribúciós logika, alapvető attribúciós hiba, siker-kudarcc attribúciója, attitűdök, Relatív depriváció. Kognitív diszsonancia elmélete.

Irodalom:

Forgách József (1985) A társas érintkezés szociálpszichológiája. Gondolat Kiadó, Budapest

Atkinson & Hilgard (2005): Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 18. fejezet

5. A csoport definiálása, csoportfolyamatok, társas befolyásolás, csoportközi konfliktusok. A csoportokkal való foglalkozás módszertani kérdései.

Irodalom:

Eliot R. Smith - Diane M. Mackie (2001): Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest.(6,7, 8,9. fejezet -321-538.o.)

N. Kollár Katalin (2004): A társas kapcsolatok személyközi vonzalom és a csoportfolyamatok. In: N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. A csoport. Osiris Kiadó, Budapest

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch16s02.html

Atkinson & Hilgard (2005): Pszichológia. Osiris kiadó, Budapest, 17. fejezet

Albert-Lőrincz Enikő (2004): A csoportokkal való munka módszertani kérdései (Terápiás és személyiségfejlesztés céljaira alkalmazott csoportokkal kapcsolatos ismeretek áttekintése) Sapiencia tankönyvek. Scientia Kiadó, Kolozsvár. 23-34.

Barcy M. (2012): Segítő módszerek, fejlesztő-támogató eljárások. Hatékonyságuk, alkalmazásuk, technikáik (Egyéneknek, csoportoknak és közösségeknek), ELTE TáTK, Budapest, 9-123.

https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/33273/27%20SEGITO_MODSZEREK_FEJLESZTO.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ajánlott:

Lengyel Zsuzsanna (1997): Szociálpszichológia szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Budapest

6. A család, mint rendszer jellemzői, mentálhigiénés funkciói. Családi reziliencia, a család és az egyéni reziliencia összefüggései

Irodalom:

Goldberg, H., Goldenberg, I. (2008): Áttekintés a családról 1. Animula Kiadó, Budapest. ISBN 9789639751194 1., 2. fejezet

Dallos, R., Procter, H. (2001): A családi folyamatok interakcionális szemlélete in: Bíró S., Komlósi P. (szerk): Családtérapiás olvasókönyv I. Animula, Budapest

Komlósi P. (1997): A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki egészségére. In.: Gerevich J. (szerk.): Közösségi mentálhigiéné, Budapest, Animula, 133.

Kas B., Billédi K., Cs. Ferenczi Sz., Csákvári J., Tánzos É. (2015): Védőfaktorok a családok erősítésében NCSSZI, Budapest, ISBN 978-615-5558-65-8 2. fejezet

<http://tamop526.hu/includes/pages/Kepzesek/Tananyagok/V%C3%A9d%C5%91faktorok%20a%20csal%C3%A1dok%20er%C5%91s%C3%ADt%C3%A9s%C5%91ben.pdf>

F. Lassú Zs. (2011, szerk.): *Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban* ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 4. fejezet (A gyermekek lélektani rugalmassága)

<https://mek.oszk.hu/10200/10211/10211.pdf>

7. A segítő kapcsolat pszichológája.

Professzióelméletek a segítő hivatások tükrében (professziókritérium orientációjú irányzatok, társadalmi funkcióorientációjú irányzatok, önérdékérvényesítés-orientációjú irányzatok, szakmai identifikáció-orientációjú irányzatok). A kiegészítő folyamat-modelljei (definíció, folyamat-típológiák, a jelenség kutatása). A humanisztikus

szemlélet megjelenése a csoportmunkában pl. rogersi szemlélet (kongruencia, elfogadás, empátia, tapasztalati tanulás).

Irodalom:

Dr. Kollár Csaba (2014): A munkahelyi kiégés (burnout szindróma) elméleti megközelítése, kutatási irányai és közgazdaságtudományi aspektusa. In: Fluentum 1. évfolyam, 3. szám

https://epa.oszk.hu/02500/02560/00003/pdf/EPA02560_fluentum_2014_03_drkollarcsaba.pdf

Nagy Krisztina (2019): Professzionalizáció- és professzióelméletek a segítő hivatások tükrében. In: Párbeszéd: Szociális Munka folyóirat 6. évfolyam, 1. szám Elérhetőség:

<https://doi.org/10.29376/parbeszed/2019/1/6>

Légrádiné Lakner Szilvia (2007): A rogersi szemlélet a tréning- és a coaching munkában. In: Tudásmenedzsment 8. évfolyam, 2. szám. Elérhetőség:

http://epa.oszk.hu/02700/02750/00019/pdf/EPA02750_tudasmenedzsment_2007_02_044-052.pdf

8. Mediáció a gyakorlatban.

A mediáció lehetséges alkalmazási területei participációs értelmezésben (pl. családi, munkahelyi és munkaügyi, közösségi/települési, iskolai, kortárs, egészségügyi, kisebbségi/interkulturális mediáció). A mediációs protokoll szakaszai, annak jellemzői (ülés megnyitása, a szabályok ismertetése, megszakítás nélküli idő, lista elkészítése, diskurzus / felismerés / megegyezés, megállapodás, lezárás)

Irodalom:

Németh Viktor: A mediáció, mint interperszonális problémamegoldó eszköz leírása és magyarázata a PTC tükrében (2017) c. doktori értekezése. Elérhetőség: http://phd.lib.uni-corvinus.hu/1045/1/Nemeth_Viktor_dhu.pdf

9. Humánökológiai rendszer, disztális és proximális hatások, rizikó- és védőfaktorok a fejlődésben, sérülékenység, reziliencia, a kultúra szerepe a humán fejlődésben

Irodalom:

Danis I., Kalmár M. (2011): A fejlődés természete és modelljei In: Danis I., Farkas M., Herczog M., Szilvási L. (szerk.): Génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés szinterei NCSSZI, Budapest 76-124.

<https://mek.oszk.hu/14800/14803/14803.pdf>

Lan Ahn, N.L. (2011): A gyerek és család az idő és a kultúrák tükrében In: Danis I., Farkas M., Herczog M., Szilvási L. (szerk.): Génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés szinterei NCSSZI, Budapest 374-419.

<https://mek.oszk.hu/14800/14803/14803.pdf>

Cs. Ferenczi Sz., Csákvári J. (2018): Reziliencia In: Csákvári J., Cs. Ferenczi Sz., (szerk.): A fiatalok lehetőségeinek kibontakoztatása: Ajánlásgyűjtemény pedagógusoknak, gyógypedagógusoknak, szociális és egészségügyi szakembereknek a kibontakozó ifjúság támogatására ELTE BGGYK, Budapest, tankönyv, 143-149. ISBN: 9789637155826

<https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/40207>

Csákvári J., Cs. Ferenczi Sz. (2018): Védőfaktorok In: Csákvári J., Cs. Ferenczi Sz. (szerk.): A fiatalok lehetőségeinek kibontakoztatása: Ajánlásgyűjtemény pedagógusoknak,

gyógypedagógusoknak, szociális és egészségügyi szakembereknek a kibontakozó ifjúság támogatására ELTE BGGYK, Budapest, tankönyv, 118-142. ISBN: 9789637155826
<https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/40207>

II. Társadalom és közösség a „globális faluban”

1. **A közösségfejlesztés történeti előzményei. Settlement mozgalom Angliában, Amerikában. A szociális munka és a szociálpedagógia kapcsolódási pontjai a közösségfejlesztéshez.**

Irodalom:

C. Wolfgang (1992): Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá. T-Twins, Budapest, 15-106.o.

Ajánlott:

Temesváry Zsolt (2018): A szociális munka és a szociálpedagógia modern elméletei.

L'Harmattan SZOSZAK, Budapest, 87-136, 137-172

2. **Változó közösségek. A közösségfejlesztés szakmává alakulása hazánkban. A közösségfejlesztés nemzetközi áttekintése. Sikeres nemzetközi esettanulmányok.**

Irodalom:

Campfens, Hubert (1997): Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés. Bevezető tanulmány, részletek.

http://www.kka.hu/_062567bd000f875a.nsf/0/6deadc54688e54a0c1256ce6003b8890?OpenDocument

Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola füzetek, Budapest

[http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/0/ac1a13c967694675c125831d0024113b/\\$FILE/Parolafuzet_2018_Vercseg_v%C3%A9gs%C5%91.pdf](http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/0/ac1a13c967694675c125831d0024113b/$FILE/Parolafuzet_2018_Vercseg_v%C3%A9gs%C5%91.pdf)

Varga A. Tamás - Vercseg Ilona (1998): Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest, 215-244. o.

<https://www.kodolanyi.hu/konyvtar/images/tartalom/File/Kozossegszervezes/kozossegfejleszt.es.pdf>

Elekes Györgyi (2021): Hagyomány és evolúció a közösségépítésben és a közösségfejlesztésben. Szociálpedagógia 18. kötet, 47-62.o. http://real-j.mtak.hu/18376/7/szocped18_2021.pdf

Péterfi Ferenc (2021): Fejezetek a közösségfejlesztés magyarországi történetéből. A felépülés és/vagy a beépülés esélyeiről. Szociálpedagógia 18. kötet, 11-28.o. http://real-j.mtak.hu/18376/7/szocped18_2021.pdf

3. **A közösségfejlesztés, a közösségi munka módszerei, szerepei, feladatai, lépései és eredményessége. Esettanulmányok és módszerek a kirekesztett csoportok támogatására hazánkban.**

Irodalom:

Henderson, Paul (2007 [2005]): A kirekesztettek bevonása. Az európai közösségfejlesztés gyakorlatától a szakmapolitikáig. Budapest: Közösségfejlesztők Egyesülete, 24–26. o.

W.W.Biddle – L.J.Biddle: A közösségfejlesztési folyamat. Országos Közművelődési Központ, Budapest, 1988. (letölthető a honlapról), A Közösségfejlesztés hazai internetes honlapja: www.kozossegfejlesztes.hu

Vercseg Ilona (2004): Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak (Módszertani füzet), Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest,

http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/02001425b1246fe38525664000665c75/c25665214fdbda8ec1256f1800529729?OpenDocument

Vercseg Ilona – Hallgató Éva (2007): A közösségi munka szerepe a közösségi szolgáltatásokban.

http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/PAROLAAR.NSF/b84c8c861998671e8525670c00815721/5bc3d2bcb1be4198c125751f003aac0c?OpenDocument

Farkas Zsuzsanna (2011) Közösségfejlesztés, mint a cigánytelepek, cigány közösségek integrációs lehetősége. In Budai István – Nárai Márta (szerk.) (2011) Közösségi munka. Társadalmi bevonás. Integráció. Szöveggyűjtemény. Győr: Széchenyi István Egyetem.

https://www.kodolanyi.hu/konyvtar/images/tartalom/File/Kozossegszervezes/kozossegi_munka_tarsadalmi_bevonas_integracio.pdf

Hadnagy József (2021): Az aktív mag létrejöttének folyamata. A közösségfejlesztés tapasztalatai az egri Szala városrészben. Szociálpedagógia 18. kötet, Szociálpedagógia 18. kötet, 123-137.o. http://real-j.mtak.hu/18376/7/szocped18_2021.pdf

L. Ritók Nóra (2021): Útkeresés, nőkkkel a szegregátumok világában. Szociálpedagógia 18. kötet, 138-149.o. http://real-j.mtak.hu/18376/7/szocped18_2021.pdf

4. A közösségi beavatkozás, a bevonás lehetőségei és módszerei. A társadalmi részvétel szinterei. Akciókutatás, közösségi tervezés, szociális hackathon, párbeszédkörök, közösségszervezés stb.

Irodalom:

Arapovics Mária - Vercseg Ilona (2017) (szerk): Közösségfejlesztés – módszertani útmutató. Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, In.: http://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/csk_utmutato_kozossegfejlesztes_online_20170331-1.pdf

Rothman, Jack (2002): A közösségi beavatkozás megközelítései. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest,

http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/cb64d6a7ffc532248525670c0080efa5/90c615c00890baf2c1256b5d0035fdbc?OpenDocument

Sebály Bernadett, Vojtonovszki Bálint (2016) (szerk.) A hatalom társadalma vagy a társadalom hatalma. A közösségszervezés alapjai. Napvilág kiadó, Budapest, 13-40o.

Boda Kitti, Csabai Lucia (2019): A közösségi tervezés maratonja. A szociális hackathon közösségfejlesztő változata. Köfe, ISBN 978-615-5930-02-7

Ajánlott

Tew, Jerry (2009): A hatalom és a hatalomnélküliség értelmezése. In: Bányai Emőke (szerk.): Kortárs szociálismunka-elméletek, tereptanítás, szupervízió. Budapest: Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület – ELTE TáTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék, 133–158.

5. Hogyan értelmezzük a fenntartható fejlődést? A környezetvédelem és a helyi/globális közösségek kapcsolódási pontjai és szinterei. Zöldgondoskodás mentálhigiénés dimenziói.

Irodalom:

Vida Gábor, Bartholy Judit és Szöllösi Nagy András (2019): in Lányi András- Kajner Péter (szerk.): A fenntarthatóság témaköre a felsőoktatásban, UNESCO MNB, ISBN 978-963-7364-10-5

Donella és Dennis Meadows (2000): A fenntartható fejlődés. in: Lányi András (szerk.) Természet és szabadság: humánökológiai olvasókönyv. Osiris Kiadó, Budapest, ISBN: 963-379-898-1

Hans Jonas (2005): Az emberi cselekvés megváltozott természete. in: Lányi András -Jávor Benedek (szerk.): Környezet és etika, L'Harmattan Kiadó, Budapest, ISBN 963-7343-17-2

Wolfgang Sachs (2004): A globális ökológia és a fejlődés árnyéka. in: Pataki György Takács-Sánta András (szerk.): Természet és gazdaság, Typotex, Budapest, ISBN 963-9548-10-3

Andrew Dobson (2009): Stratégiák a zöld változásért. in: Scheiring Gábor - Jávor Benedek (szerk.): Oikosz és polisz, L'Harmattan, Budapest, ISBN 978-963-236-181-9

Ferenc pápa Laudato si' kezdetű enciklikája közös otthonunk gondozásáról, Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest 2015 ;

https://regi.katolikus.hu/konyvtar/ferenc_papa_laudato_si_enciklika.pdf

Kiss Ferenc - Zsiros Anita: A környezeti neveléstől a globális nevelésig, Oktatási segédanyag A környezeti nevelés című könyv alapján (Szerk: Kuknyó János) MPKKI, Nyíregyháza.

2006. https://www.nyf.hu/ttik/sites/www.nyf.hu.ttik/files/doc/kornyezeti_neveles.pdf

Suhajda Éva Virág - Vastag Zsuzsa: Kapcsolódás a természettel és önmagunkkal; kutatási jelentés, Rogers Személyközpontú Oktatásért Alapítvány, 2017.;

<file:///C:/Users/Felhaszn%C3%A1l%C3%B3/Downloads/Kapcsolds%20a%20termeszettel%20s%20nmagunkkal%20-%20kutatsi%20jelents%20-%20HU.pdf>

<http://ecopsychology.hu/miazokopszichologia/>

https://botanikus kert.pte.hu/hu/tartalom/stressz_mentesites

<https://www.kerttervezes-tajepitesz.hu/gyogyito-kertek-es-terapias-tajak/>

<http://www.miskolciautista.com/terapias-kert.html>

<http://ecopsychology.hu/termeszethianyos-zavar/>

https://index.hu/tudomany/egeszseg/2017/03/22/termeszett_terminszethiany_egeszseg_stressz_figyelemzavar/

http://medicalonline.hu/gyogyitas/cikk/az_allatasszisztalt_terapiak_szerepe_a_termeszetes_egyensulyhelyreallitasaban

<http://www.matesze.hu/>

<http://www.lovasterapia.hu/>

<https://www.napfenyesgyogykozpont.hu/napfurdo/>

<https://romkat.ro/2020/08/15/kneipp-terapia-legfurdo/>

<https://mipszi.hu/hir/090227-erdefurdo>

<https://www.szuloklapja.hu/gyermek-fejlodes/6179/a-mezitlab-jaras-elonyei-10-ok-amiert-legyen-minel-tobbet-mezitlab-a-gyerek-es-a-felnott-is.html>

<https://romkat.ro/2020/06/03/kneipp-terapia-a-lab-apolasa/>

6. Társadalmi szerkezet, társadalmi folyamatok, társadalmi egyenlőtlenség.

A társadalmi rétegződés komponensei, funkcionalista rétegződéselmélet és kritikája, társadalmi erőforrások, társadalmi mobilitás, bourdieui-tőke elmélet.

Irodalom:

Kingsley Davis- Wilbert E. Moore (1997): A rétegződés néhány elve. in: Angelusz Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, ISBN 963-7476-60-1, 10-23.o.

file:///C:/Users/Felhaszn%C3%A1l%C3%B3/Downloads/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto.pdf

Melvin M. Tumin (1997): A rétegződés néhány elve: Kritikai elemzés. in: Angelusz Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, ISBN 963-7476-60-1, 49-62.o

file:///C:/Users/Felhaszn%C3%A1l%C3%B3/Downloads/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto.pdf

Pierre Bourdieu: Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke (1997): A rétegződés néhány elve. in: Angelusz Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, ISBN 963-7476-60-1, 156-177.o.

file:///C:/Users/Felhaszn%C3%A1l%C3%B3/Downloads/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto.pdf

Nan Lin: Társadalmi erőforrások és társadalmi mobilitás – a státuselérés strukturális elmélete. in: Angelusz Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, ISBN 963-7476-60-1, 383-416.o.

file:///C:/Users/Felhaszn%C3%A1l%C3%B3/Downloads/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto.pdf

Éber Már Áron (2018): Társadalmi szerkezetek, társadalmi folyamatok I. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, ISBN 978-963-463-945-9, 9-67.o.

7. Életstílus, milió kutatások. Élménytársadalom és az önimádat társadalma.

Irodalom:

Lasch, Christopher (1984): Az önimádat társadalma. Európa Könyvkiadó. Debrecen. ISSN 0133-1086, 13-69.o., 154-187.o.

Éber Már Áron (2007): Élménytársadalom. ELTE Társadalomtudományi Kar, ISBN 978-963-463-954-1, 74-163.o.

Berger Viktor. Életstílus- és milió kutatások a német szociológiában: a hagyományos struktúramodellek alternatívái?. (2008) REPLIKA 0865-8188 64-65, 115-130

<http://www.replika.hu/en/system/files/archivum/replika%2064-65-06%20Berger.pdf>

8. Információs társadalom és digitális közösségek. A tömegmédiá, az új médiumok megjelenése és hatásai a mindennapi életre. A média működésének elméleti modelljei, a tömegmédiá sajátos racionalitása, szelekciója, a digitális közösségek milióstrukturális meghatározottságai.

Irodalom:

Denis McQuail (2015): A tömegkommunikáció elmélete. Wolters Kluwer, Budapest, ISBN 978 963 295 517 9 (2. rész/3.4.5.6 fejezet 62-91, 93-131, 130-159, 160-188)

Bajomi-Lázár Péter (2001): Média, hatalom. A médiaimperializmus tézise. Média kutató 2001 https://mediakutato.hu/cikk/2001_01_tavasz/05_media_hatalom/

Bajomi-Lázár Péter (2006): Manipulál-e a média. Média kutató 2006 nyár https://www.mediakutato.hu/cikk/2006_02_nyar/04_manipulal-e_a_media/

Bognár Bulcsu (2011): A tömegmédiá és a közéleti diskurzus. A manipulációs tézistől a milióstrukturális változásokig. JEL-KÉP 2-3. 3-29.o.

https://www.researchgate.net/profile/Bulcsu-Bognar/publication/340719940_A_tomegmedia_es_a_kozeleti_diskurzus_A_manipulacios_tezistol_a_miliostrukturalis_valtozasokig/links/5e99e201a6fdcca789207581/A-tomegmedia-es-a-kozeleti-diskurzus-A-manipulacios-tezistol-a-miliostrukturalis-valtozasokig.pdf

Tófalvy Tamás (2018): Minden egyben. Tibi atyától Kasza Tiborig. Médiakutató 2018 XIX évf. 1 szám, 51-65.o.

https://mediakutato.hu/cikk/2018_01_tavasz/04_minden_egyben_tibi_atyatol_kasza_tiborig.pdf

- 9. A tudományos megismerés sajátosságai, a kutatás megtervezése és lépései. Kvalitatív kutatási módszerek (terepmunka, strukturált, félig-strukturált interjú, fókuszcsoporthatár, narratív élettörténet interjú), több módszer együttes alkalmazhatóságáról és a tudományos megismerés kritériumainak való megfelelésről. Kvalitatív adatok generálása (megfigyelés, dokumentációk és vizuális adatok) és értelmezése.**

Irodalom:

Jennifer Mason (2005): A kvalitatív kutatás. József Műhely Kiadó, Budapest, 9-76.o.

Kovács Éva: Interjú módszerek és technikák.

http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index72c4.html?option=com_tanelem&id_tanelem=835&tip=0

Kovács Éva: Narratív biográfiai elemzés.

http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index9bb1.html?option=com_tanelem&id_tanelem=840&tip=0

Kovács Éva: Elbeszélés és azonosság a társadalomkutatásban.

http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/indexcc38.html?option=com_tanelem&id_tanelem=832&tip=0

Feischmidt Margit: Az empirikus kutatások kvalitatív módszereinek episztemológiai alapvetései.

http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/indexa2f3.html?option=com_tanelem&id_tanelem=829&tip=0

Feischmidt Margit: A kvalitatív módszerek története.

http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index6f90.html?option=com_tanelem&id_tanelem=830&tip=0

Feischmidt Margit: Az antropológiai terepmunka módszerei.

http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/indexa3ef.html?option=com_tanelem&id_tanelem=834&tip=0

Elekes Györgyi (2018). Narratív életútinterjú módszere a társadalomtudományok kvalitatív kutatásában. Szociálpedagógia 11, 42-51.o.

https://www.academia.edu/38857526/A_NARRAT%C3%8DV_%C3%89LET%C3%9AINTERJ%C3%9A_M%C3%93DSZERE_A_T%C3%81RSADALOMTUDOM%C3%81NYOK_KVALITAT%C3%8DV_KUTAT%C3%81SAIBAN

BABBIE, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Budapest, 1998. Részek: 1. 2. 3. 5. (vagy újabb kiadás)

Ajánlott:

Vicsek Lilla (2006): A fókuszcsoporthatár. Osiris Kiadó, Budapest

Kovács Éva (szerk.): Közösségtanulmány. Néprajzi Múzeum. PTE-BTK Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék. Pécs-Budapest 2007.

Németh Krisztina (2018): Életvilág-értelmezések, Utak felbomlott világokhoz. Argumentum, Budapest, ISBN 978-963-446-802-8
Kvale Steinar (2004): Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba. József Műhely Kiadó, 129-175.o.